

Mesut DOĞAN
Ankara Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar **Bakanı Sayın Alparslan Bayraktar** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **13.08.2026**

Mesut DOĞAN
Ankara Milletvekili

Ülkemiz, zengin mineral kaynaklarına ve stratejik maden rezervlerine sahip olmasına rağmen, madencilik sektöründe üretilen cevherlerin büyük bir kısmı yurt içinde entegre sanayi tesislerinde işlenip yüksek katma değerli "uç ürüne" dönüştürülememektedir. Madenlerimiz ağırlıklı olarak ham cevher veya zenginleştirilmiş konsantre formunda düşük birim fiyatlarla ihraç edilmekte; buna karşın sanayimizin ihtiyaç duyduğu işlenmiş metal, alaşım ve nihai ürünler katbekat yüksek bedellerle ithal edilmektedir.

Örneğin;

- Çıkarılan çinko cevherleri konsantre olarak ihraç edilirken, Türkiye'nin tek çinko izabe tesisi olan **ÇİNKUR**'un özelleştirme sonrası atıl kalıp üretimini durdurması nedeniyle iç piyasanın külçe çinko ihtiyacı neredeyse tamamen ithalatla karşılanmaktadır.
- Dünyanın en kaliteli kromit cevherlerine sahip olmamıza rağmen, kromumuz ham/konsantre olarak ihraç edilmekte, tonu binlerce doları bulan paslanmaz çelik ise dışarıdan satın alınmaktadır.
- Bakır ve nikel gibi kritik metallerde izabe, rafinasyon ve batarya kimyasalı üretimi altyapısının yetersizliği sebebiyle cevherler yarı işlenmiş (MHP vb.) veya konsantre halde ihraç edilerek potansiyel sanayi katma değeri yurt dışında bırakılmaktadır.

Madenlerimizin ham madde olarak ucuza ihraç edilip nihai ürün olarak pahalıya ithal edilmesi, ciddi bir katma değer kaybına ve cari açığın büyümesine neden olmaktadır. Yerli ve milli madencilik vizyonunun gereği, yer altı zenginliklerimizin yurt içinde uç ürüne dönüştürülmesini sağlayacak izabe ve metalurji altyapısının kurulması ve atıl durumdaki imkanların harekete geçirilmesidir.

47930

Mesut DOĞAN
Ankara Milletvekili

Bu bağlamda;

1. Ülkemizde çıkarılan çinko, krom, bakır, nikel ve boksit gibi stratejik madenlerin ham cevher veya konsantre yerine yurt içinde yüksek katma değerli uç ürünlere (külçe metal, paslanmaz çelik, katot bakır, batarya sınıfı kimyasallar vb.) dönüştürülememesinin temel sebepleri nelerdir?
2. Türkiye’de halihazırda faal, yarı faal veya tamamen durmuş vaziyette kaç adet maden işleme, izabe (ergitme) ve rafinasyon tesisi bulunmaktadır? Geçmişte faaliyet gösteren ÇİNKUR gibi stratejik tesislerin özelleştirme sonrası atıl kalmasına ve çinkoda %90’ı aşan dışa bağımlılığa yol açılmasına ilişkin Bakanlığınızca yürütülen bir inceleme veya idari/hukuki süreç var mıdır?
3. Madenlerimizin uç ürüne dönüştürülemeyip konsantre/ham cevher olarak satılması nedeniyle ülkemizin uğradığı yıllık tahmini katma değer kaybı ve bunun cari açığa olumsuz etkisi ne kadardır?
4. Maden ruhsatı sahibi özel veya kamu işletmelerine, çıkardıkları cevheri yurt içinde işlemeleri ve izabe/rafinasyon tesisleri kurmaları yönünde bağlayıcı bir zorunluluk veya teşvik mekanizması uygulanmakta mıdır? Cevher ihracatına kısıtlama getirilerek yurt içinde işlenmesini zorunlu kılacak bir mevzuat çalışmanız bulunmakta mıdır?
5. Kritik ve stratejik madenlerimizin (özellikle elektrikli araç bataryaları, savunma sanayii ve ileri teknoloji üretimi için gerekli olan metaller) Türkiye’de uç ürüne dönüştürülmesini sağlayacak ulusal bir "Entegre Metalurji ve İzabe Tesisleri Strateji Planı" var mıdır? Var ise bu tesislerin yatırım takvimi ne zaman hayata geçirilecektir?